Dyrevelferd slaktegris

Slakterimøte januar 2018

KLF

KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

Dyrevelferd hos slaktegris

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

Hva vi på slakt

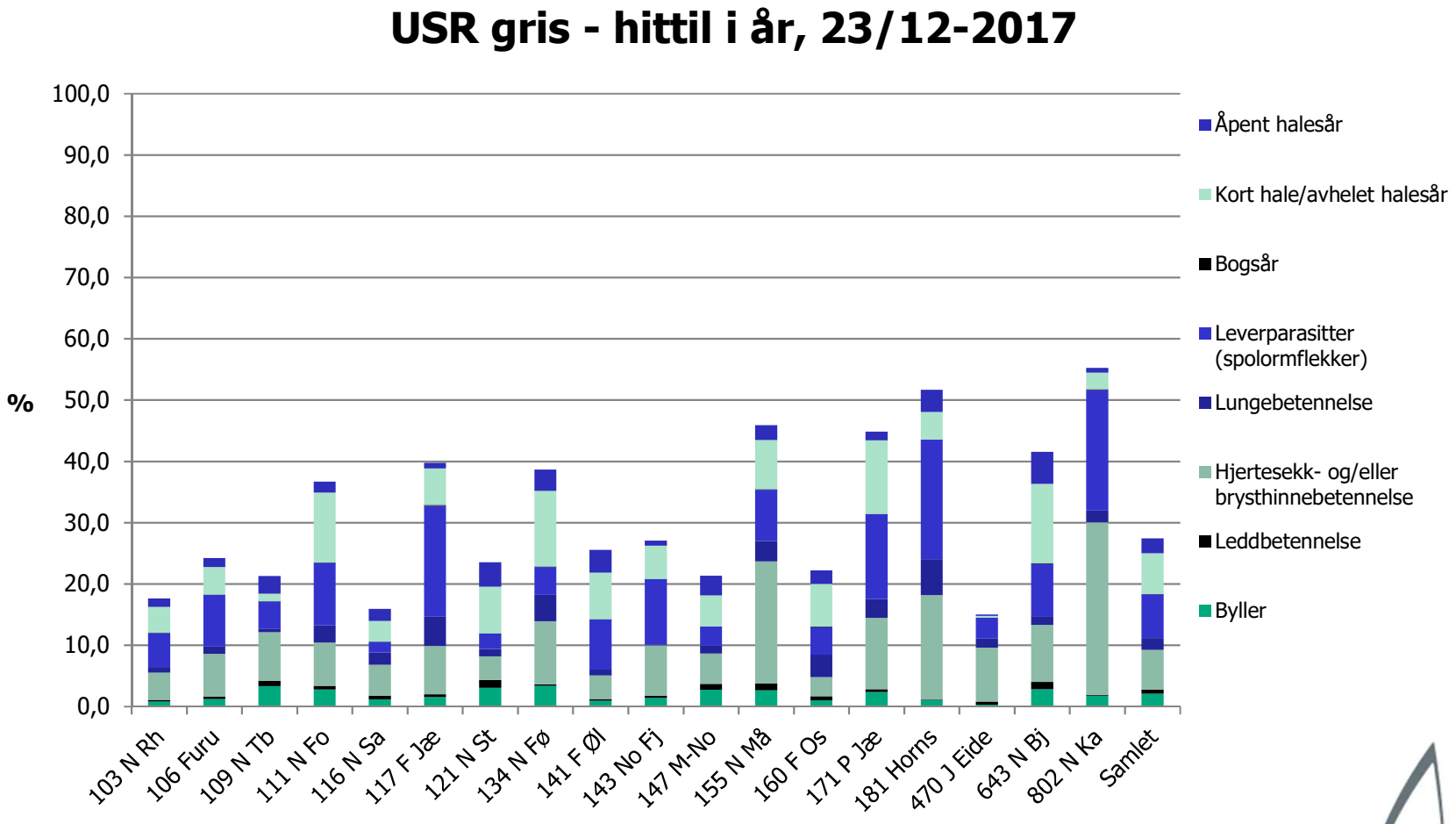

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

USR- hva ser vi på slakteriet

	% med anmerkinger/kassasjoner								
	% Byl-ler	% Ledd-bet.	% Hjerte-brysth.	% Lunge-bet.	% Lever paras.	% Bog-sår	% Kort hale, avhelet halesår	% Åpent hale-sår	% anmk haler
Hybrid	1,8	0,6	7,7	2,5	10,6	0,00	7,0	2,0	9,0
Hampshire	1,1	0,5	4,5	2,8	6,7		4,6	1,7	6,3
Noroc	2,3	0,7	6,1	1,5	5,8	0,00	7,2	2,9	10,0
Økologisk	0,5	0,7	3,7	0,5	3,1		0,7	0,3	1,0

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

Ansvar ! →problem

Forskrift om hold av svin

§ 5. *Kompetanse*

Dyreeier og andre med ansvar for svin skal kunne dokumentere nødvendig kunnskap om dyras atferdsmessige og fysiologiske behov, aktuelle driftsformer, og bestemmelsene i denne forskriften. Dyreeier har ansvar for at personell som håndterer dyra har den nødvendige kompetanse til å håndtere dyra på en god måte.

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

KLF - produsent

- Tilby bonden trygghet og konkurranse gode betingelser
- Bransjeavtale om mottaksplikt

Møte med Bondelaget og øvrig næring d 10/1

- Medeier i Animalia
  - Samarbeidsrådet for Svin
    - (Norsvin, Nortura, KLF)
      - Helsetjenesten for Svin
- Forent samarbeid om svine- helse og velferd

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

KLF - medlemmer

Møte med Bondelaget og øvrig næring d 10/1

- Er fullt avhengig av et salg
- Ingen mulighet for å legge på reguleringslager
- Trenger storsamfunnets og forbrukerens tillit
- Kjøtt skal være produsert dyreetisk forsvarlig
- Alt vi gjør skal kunne vises på TV

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

Handlingsplan dyrevelferd hos slaktegris

- **Vedtak fra Bransjestyret 12.september 2017:**
- *Bransjestyret ber Animalia ta initiativ til en handlingsplan for dyrevelferd i slaktegrisbesetninger, der hele bransjen involveres. Handlingsplanen innebærer etablering av et dyrevelferdsprogram e.l. med blant annet registrering i Helsegris, årlig veterinærbesøk, standard rapportering, økonomiske virkemidler og erkjennelse av slakterienes ansvar. Animalia rapporterer på neste bransjestyremøte.*
- **Arbeidsgruppe:**
  - HT svin, Animalia (Sondre Naadland, Cathrine Hexeberg, Stine M. Gulliksen)
  - Maria Stenklev (Nortura)
  - Rolf Gunnar Husveg (Fatland)
  - Peer Ola Hofmo (Norsvin)

- **Bransjestyret 12.12:**
- *Bransjestyret vedtar den forelagte handlingsplanen for dyrevelferd, og ber Animalia arbeide videre med spesifikasjoner og konkretisering av innholdet i dyrevelferdsprogrammet, inkludert planlagt utvikling av fagsystemet Helsegris.*

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

Hovedmålet er å sikre norsk slaktegris god dyrevelferd

- Alle norske slaktegrisbesetninger skal delta i Dyrevelferdsprogrammet for slaktegris
- God dyrevelferd skal også belønnes økonomisk

Viktigste utfordringer

- Strø- og rotemateriale
- Fôringsplasser og vanntilgang
- Oppfølging av sjuke og skadde dyr
  - Behandling
  - Bli frisk binge
  - Korrekt avliving til rett tid
- Høy dyretetthet
- Forebyggende helsearbeid

Foto: Animalia

Dyrevelferdsprogram slaktegris Tilsyn!

- Alle slaktegrisbesetninger skal ha regelmessig veterinærbesøk

Antall slaktegris levert per år	Minimum antall veterinærbesøk per år
< 750	1
751-1500	2
>1500	3

- Gjennomgang og dokumentasjon av status for dyrevelferden i besetningen i en egen dyrevelferdsrapport.

  Kritiske kontrollpunkter:
  - Bruk av strø- og rotemateriale
  - Forekomst av halebiting
  - Oppfølging av sjuke og skadde dyr
  - Oppstalling og dyretetthet
  - Fôr- og vanntilgang

- En gang årlig skal veterinæren ha en mer omfattende gjennomgang av besetningen.

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

Dokumentasjon

- **Helsegris**
- ***Besetningsplan***
- ***Besøksrapport dyrevelferd***

ANIMALIA
HELSEGRIS

- **Fjøslogg**
- Produsenten skal løpende føre loggbok med hendelser som angår grisenes helse og velferd. Innhold i fjøsloggen koordineres med Mattilsynets krav til dokumentasjon.

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

Konsekvenser av ikke å overholde dyrevelferdsprogrammet

- **Rådgiving og utbedring av avvik**
- ***Varemottaker er ansvarlig*** for oppfølging. Produsenten er ansvarlig for utbedring av avvik.
- Automatisk varsling via Helsegris.

- **Økonomisk trekk**
- Dersom besetningen ikke tilfredsstiller kravene i dyrevelferdsprogrammet, og ikke lukker avvik i tide, trekkes det NOK 0,50 per kg slakt.
- Bortfallet gjelder fra fristen til å lukke avviket er utgått, og inntil avviket er dokumentert utbedret og lukket.

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

KIL-søknad: **Dyrevelferd i norsk svineproduksjon**

- **Hovedmål:**
- Utvikle kursopplegg for å øke kompetansen om dyrevelferd hos svineprodusenter og ansatte i svinebesetninger
- Samarbeid mellom Animalia (HT svin), Norsvin, Nortura, KLF og Bondelaget
- Skal gi økt kompetanse om dyras atferd, motivasjon og behov, hva dyrevelferd i praksis er, hva som påvirker grisens velferd, hvilke tiltak som har betydning for dyrevelferden og hvordan sykdom og dårlig velferd kan forebygges

- **Innhold:**
- E-læringsprogram hvor hovedfokus er slaktegrisproduksjon
- Studiekurs med viktige temaer for smågrisproduksjonen
- Sees i sammenheng med Norsvinskolen og Animalias avlivingskurs

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

Nye tider?
Må bruke mer tid å se på grisen!

Vurdering av om grisen har nok aktivitets- og rotemateriale

For å vurdere om det er tilstrekkelig mengder rote- og aktivitetsmateriale:

Observer grisene: Tell de grisene som undersøker et aktivitets- og rotemateriale.

Tell så de grisene som biter innredning eller andre griser og ikke er opptatt av aktivitets- og rotematerialet. Dersom du ser at mange av grisene oppfører seg slik, kan det tyde på at de ikke har nok egnet materiale:

Er det bare 1 av 5 griser som undersøker et aktivitets- og rotemateriale anbefales det å treffe tiltak i dyreholdet ved å gi grisen bedre egnet aktivitets- og rotemateriale/-er.

Er det 2 av 5 griser som undersøker et aktivitets- og rotemateriale bør det vurderes om det skal gis mer aktivitets- og rotemateriale

NB! Griser som sover eller hviler telles ikke med.

For å vurdere om materialet gis på korrekt måte sjekk eller vurder om:

Fornyes materialet ofte nok? Er grisene interessert i det? Har det nyhetsverdi?

Er materialet lett tilgjengelig for grisene? Kommer de til og får tatt materialet inn i munnen?
Er det nok material til at alle grisene kan bruke det samtidig? Slåss grisene om materialet? Hvis ja er det for lite materiale

Er materialet tilgriset av gjødsel?

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

Atferd som tyder på at bruken av aktivitets- og rotemateriale bør justeres

Grisene biter i annet enn det tildelte materialet (tverrstenger, haler/ører på andre gris osv.)

Grisene roter i og manipulerer gjødsel i bingen

Grisene konkurrerer eller slåss om materialet

Over tid anvender ikke grisene det tildelte materialet mye

Purker viser falsk redebygningsatferd

Skader som kan tyde på at bruken av aktivitets- og rotemateriale bør justeres

Forekomst av bitte haler

Forekomst av alvorlige hudskader

Skader som kan tyde på at bruken av aktivitets- og rotemateriale bør justeres

Forekomst av bitte haler

Forekomst av alvorlige hudskader

KLF
KJØTT- OG FJØRFEBRANSJENS LANDSFORBUND

Forebygging…

- Sikre at fjøset er i brukbar stand og funksjon
- Ikke selg/omsett flere gris enn plassen tillater
- Sikre at produsenten er godt informert og har kompetanse
- Ha oversikt over pågående saker…
  - Mattilsynets postliste
    https://www.mattilsynet.no/om_mattilsynet/offentlig_journal_og_innsyn/Region_Midt/